

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibvs, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm|| Maii Et Ivnii

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10258 - 10263

De S. martyre Bonifacio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77393)

MARTYRIVM SANCTI MARTYRIS BONIFACII, EX SIMEONE METAPHRASTE.

T aliorum quidem Christi martyrum certamina magnū lucrum viris bonis afferunt: nam & cōmunis naturæ maxima & quæ naturam superant, facta ostendunt: & vincētem quidem Christū, apertè autem victū & probro ac de decore affectum inimicum. Præterea impios quidē manifestissimè arguūt: pios verò magis cōfirmant & corroborant, & ad spiritalē decertationē acriores reddūt & vehementiores. Et hæc quidē in illis, in quibus reliqua quoque vita cōgruit cum martyrio, & à pueris eis coaluit virtutis exercitatio. Si quis autē ab initio quidē ignauā & dissolutā vitam egerit: postea verò bonis ad eò respenderit, ut repente martyrij coronam arripuerit, quidnā potest esse hac gratia præstantius apud pios? Nā natura quoq; id, quod præter spem, boni euenit, est delectabilius eo, quod est cōsuetum. Eò tendit ouis quoq; perditā à Domino inuentio. Talē ergo nouimus quoq; fuisse hunc in ultimum Christi martyrem Bonifacium, cuius non æquum est despiciere certationem: sed eam literarum mandare monumentis. Sic autem habet:

Iunij, sed Romanum marty. cologium habet cū 14. Maij.

Erat Romæ mulier quadam nomine Aglais, hoc autem nomen consequentur etiam alia congruentia, genus & species & diuitiæ, quæ ei magnum splendorem & decus afferebant. Nam genus quidem erat patritiorum, & eorum, qui proconsularē honorem sunt assecuti: species verò cum iuuentute, quæ efficere possint, ut mulier sit amori vehementius dedita: luculentæ autem diuitiæ, & quæ vel ad eis abirendam satis essent. His omnibus accedens libera viuendi potestas, ignem validè accēdebat, & ad turpes amores incitabat. Cū esset ergo ad eò diues Aglais, & terræ bonis floreret, & propterea incontinenter vteretur amoribus, ea cum quodam ex suorum bonorū procuratoribus (is erat pulcher Bonifacius, non ingenij solum solertia & in eam beneuolentia, sed etiam specie alios longè superans) non honestis vtebatur congressionibus. non erubescere enim hæc dicere, cū paulò post possim ostendere verè diuinam & admirabilem mutationem. Alioqui autem à vino quidem & amoribus vincebatur ab initio: sed & pecuniæ erat contemptor magnificentissimus, & ad eas egentibus distribuendas longè liberalissimus, & hospitalitati deditus, si vllus alius. Si quando ergo vidisset aliquos ex viatoribus, aut astu & siti eliquatos, aut niue & frigore concretos, aut alia ratione itinere grauatos, ipse festinās hilariter eis ibat obuiam, & rogabat ut à labore requiescerent: & cū cessissent, in domum suam introductos hospitio benignè accipiebat, & verbis & factis eorum omnem propulabat molestiam. Hęc etiam ante martyrium ornabant Bonifacium. Neq; est ille solummodò examinandus & spectandus ex alijs: sed sunt etiam coniungenda ea, quæ sunt meliora. Bonifacius enim aliquid quidē voluptati, plurimam verò partem tribuens virtuti, & pulcherrima genera virtutis accuratè exerceans, ne esset perfectus, ex hoc solo prohibebatur, quòd nō esset temperas.

Cap. 1. Aglais mulier nobilis & opulenta.

Mala & bona Bonifacij.

Eximia eius hospitalitas

Caterum non multo interiecto tempore, hæc quoq; labes, tanquam in toto mundo & pulchro corpore, eluitur, & quod ex vitio suscipiebatur dedecus, regitur longè maiori gloria. Non sustinuit enim Dominus despiciere animam, ad eò omni ex parte pulchram, perpetuò inquinari vnius vitij turpitudine: sed placuit omninò diuinarū rationum dispensationi, martyrico etiam sanguine purpureum & regium ei colorem indere. Quonam modo autem hoc sit effectum, & quodnam sit iactum fundamentū martyrij, parata est docere oratio. Adhuc quidem vigeat persecutio in Christianos, & profunda illa caligo sacrarum totum simul occupabat Oriētem. Subit autem illius dominam salutaris cogitatio, & cor eius penetrat vehemens quoddam & inuictum desiderium reliquiarum martyrum. Quoniam verò existimabat Bonifacio nullum esse fideliorē, aut ad in his seruendum diligentiorē, ei sicut carnalem & turpem, ita etiam laudabilem & beatum amorem communicat, & eum seorsum accipiens: Scis, inquit, frater, qualibus simus coinquinati peccatis, nec nobis curæ esse aliquid, quòd expectamus futurum, ut sistamur ante Deum, & pro his grauiam subeamus supplicia. Ceterum audiui, à quodam viro pio, quòd si quis eos, qui propter Christum passi & affecti sunt martyrio, in honore habuerit & coluerit, magna quadam & præclara eum illinc ex eo manet remuneratio, & eadem, qua illi, fruatur beatitudine. Multi autem nunc quoque, ut aiunt, pro Christo pulchra ad eunt certamina. Tu verò (etenim iam

Cap. 2.

Vehemens desiderium reliquiarū sacrarum in Aglaide.

Nota quid
antiquitas
fenserit de
reliquijs.

venit tempus, ut meus ostendat Bonifacius, qua sit in nos affectione) ad hæc mihi in-
ferui, & omni studio eò vadens, propera ad me afferre aliquid è sacris his reliquijs: ut
cum eas honorificè depofuerimus, & sacras ades eis adificauerimus, eos semper ha-
beamus custodes & feruatores.

Cap. 3.

Hæc cum ei dixisset, & se lubenter id ministerium promptoq; & alacri animo obi-
turum ostendisset, tradit ei multum auri. Neq; enim licebat gratis accipere vllas Mar-
tyrum reliquias, sed Christianorum magnus in eas amor, erat impijs causa lucri, & effi-
ciebat, ut non nisi magni eas empras præberent. Ea de causa mittit multum auri, & ut
etiam haberet, quod distribueret pauperibus. Mittit autem cum eo equos quoq; duo,
decim, & vnguentum, & sindonas, & quæcunq; alia vsuerant ad honorandos sanctos.
Sed est attendendum. huc enim venimus, vbi est narratio iucundissima. Cum iam Bo-
nifacius esset iter ingressurus, statim quasi graphice victoriam suam & coronam præ-
significans: Vidisti, inquit, ô domina, quemadmodum cõtingit, ut hoc quidem cõcepto
frustreris: secunda verò, ut aiunt, nauigatio, meum ad te corpus afferat: fueritne hoc
tibi mediocre tui instituti ac scopi solatium, & apud te habendum in honore? Et hæc
quidem ille fortasse magis ludens apud dominam, quam agens serio: Deus autem id,
quod erat futurum, prædixit per illius linguã. Aglais verò: Non est, ô Bonifaci, inquit,
tempus ludendi, neq; horum verborum: à quibus abstinente m iubeo, ut piè & honestè
te geras. Nam ijs es inseruiturus, quæ nos nõ solum tangere, sed etiam adspicere indi-
gnos, nimia est audacia & temeritatis. Cum his satis incipasset, & pudore affectisset, &
pro ludo intemptiuo ad iustum & rationi consentaneum metum illius animam tra-
duxisset & dixisset: Deus, qui serui formam propter nos accepit, & suũ effudit sangui-
nem, ipse ad mea non adspiciat delicta, & mittat Angelum suũ ante te, & dirigat gres-
sus tuos: deinde faustum ei precata reditum, eum emittit.

Cap. 4.
Obserua re
ligionẽ hæc
& reueren-
tiam Boni-
facij.

Bonifacio verò non mediocriter quidem profuerunt verba domina. & vt res diui-
nas & religiosas reueretur, effecerunt. Hinc factum est, ut in itinere nec carnes tan-
geret, nec vino vteretur. Subibat autem eius quoque mentem cogitatio, veluti quidã
bonus pædagogus: Qualia sunt, quæ feci: & qualia sum impuris manibus portaturus?
Propter hũc verò metum, sensim negligebat pristinam suam in corpus affectionem,
& ut sibi attereret, sibi persuadebat. Nam metus quidem est pater attentionis, atten-
tio autem est mater tranquillitatis & quietis: ea verò parit conscientiam: quæ facit, ut
anima tanquam in pura aliqua & non turbata aqua, sua intruetur dedecora: & sic na-
scuntur principia & radices pœnitentiæ. Iam tunc autem pulchrè conceperat Bonifa-
cius, & iam apertè ostendebat, se inclinare ad vitam perfectam & accuratam, ut quia

Affiduis
precibus &
ieiunijs va-
cat in itine-
re.

crassis quidem & superuacaneis, ut diximus, abstineret alimentis: affiduis verò preci-
bus & ieiunijs vacaret in itinere. Postquam autem ascendisset in Asiam, & ad celebra-
tam in Cilicia peruenisset Tarsum, quo in loco etiam decertabant martyres, alijs qui-
dem permisit, ut ipsi & equi quiescerent, apud quẽdam illic hospitio excepti: ipse ve-
rò ne viã quidem excusso puluere, profectus est ad videndum desideratos martyres:
& cum venisset in stadium, videt populi quidem magnam collectam multitudinem
ad ea videnda, quæ fiebant: sanctos autem varijs affici tormentis, & vnum quidem o-
mnibus crimen obijci, nempe pietatem ac veram religionem, non eosdem verò sub-
ire cruciatus: sed tam multos, ut nemo ferè eodem damnaretur supplicio, etsi spiritu
essent coniuncti, & ore nihilominus eadem loquerentur. Nam alius quidem pende-
bat capite, subter verò ignis erat substratus: alius autem erat extensus quatuor lignis.
Alius ferra secabatur. Alius discerpentium manibus cõminuebatur: & illius quidem
oculi effodiebantur, huius autem manus amputabantur. & huic quidem per collum
palus tranfactus, terræ erat affixus: illi verò manus penè circumagebantur, pedes au-
tem contrà improbè refringebantur. & vtriusq; sic vinctis similiter ossa contereban-
tur. Alium (ô magnam impiorum insaniam) licebat videre mutilatum manibus & pe-
dibus, & humi instar globi deuolutum. Sed etsi hæc paterentur viri generosi & for-
tes, tanquam non subirent aliquid violentum & molestum, sed perinde ac si eorum
renouarentur corpora, & sustinerent quandam in melius mutationem, sicut erat re-
vera, labantur, eis diuina virtute ferente auxilium, & confirmante ad certamen. nõ
poterant enim aliter fieri, ut humana hæc pateretur natura, idq; cū gaudio, nisi super-
na eos manus tangeret.

Cap. 5.
Vide in Bo-
nifacio mi-

Hæc videns Bonifacius, & non solum videns, sed etiam sedulo & diligenter singula
considerans: & partim quidem stupens Martyrum constantiam, partim autem pares
coronas consequi desiderans, totus deo afflatus, descendit in theatrũ: & cum se fecisset
manife.

DE S. BONIFACIO MARTYRE.

377

ram muta-
tionem.

manifestū omnibus Martyres, qui erant oēs viginti, singulatim amplectitur. Deinde etiā omnib⁹ audiētibus magna voce, Magnus est, inquit, Deus Christianorū: Magnus est, qui athletas sua ope adiuit. Hęc cū dixisset, rursus lætus adhærebat martyribus, cū magno desiderio præhensabat & amplectebatur pedes. Quibus autem deerant pedes, eas, quæ restabant, partes corporis: beatos quidem eos pronuncians propter animi fortitudinem, & propter ea, quæ passi fuerant, & quòd breue sit id, quòd est reliquum, & mox futura sit liberatio à laboribus & æterna lætitia: pro se autem rogans, vt esset eis socius certaminum, & particeps coronarum, quas sunt habituri à Christo.

Cū autem fieri non posset, vt hæc laterent, maximè cū vocem alius sustulisset, Præses per multitudinem acrius defigens oculos, & videns Bonifacium: Quis hic est, inquit, qui nos vsque adeò negligit & magnos deos? Ille ipse ergo dicat, accedens propius. Postquam autem ille adfuit, rogatus, Sum quidē, inquit, Christianus: Domini verò mei fretus virtute, ex cōseruis fideles quidem diligo, te autem & tuos tanquā ingratos despicio. Præses verò: Hęc quidem mitte dicere in præsentia. Dic autem nomen tuum & studium. Bonifacius autem: Primum quidem mihi nomen, & quo maximè vocari gaudio, Christianus. Quòd si vis etiam scire nomē mihi impositum à parentibus, Bonifacius. Præses verò sancto adhuc loquente, eum interpellans: Age ergo, inquit, o Bonifaci, priusquàm tangam carnes tuas, & ossa, päre & fac imperata, & accedens sacrificia dijs propitijs, hoc enim tibi multa bona conciliabit: deorum amicitia, à rebus grauib⁹ & asperis liberationem, diuitiarumque & maximorum bonorum suppeditationem. Ad hæc Martyr: Ne tibi quidem, inquit, iustum est respondere: hoc tamen, inquit, dicam, quòd sæpè dixi. Sum Christianus. hoc solum audià nobis. Si hæc autem non feras, fac quòd tibi libuerit.

Hęc cū dixisset, Præses iubet eum suspendi præcipitem, & fortiter quidem cadit: tormentum autem extendi, donec ossa fiant manifesta. Et hæc quidem, sicut ille iussit, quamprimùm facta sunt à licitoribus: Dei autem Martyr tanquam non dolens, quòd carnes distraherentur, sed potius, quòd separaretur à sanctis, in illos quidem defigebat oculos, simul & ipsam desiderans visionem, & tanquam ad pulchrum exemplar, intuens ad illorum propter Christum certamina. Postquam ergo vidit eum Præses hoc tormento nihil remississe de suo scopo, iubet eum paululùm relaxari: & rursus interiecto aliquo interuallo aggrediens Martyrem, & hoc modo volens eum tentare. Sint tibi, inquit, o Bonifaci, hæc perpeffiones, documenta eius quòd est melius, & intolerabiles hos iam expertus dolores, tandem o infelix tui misertus, propter ea, quæ te manent supplicia, accede sacrificaturus. Sanctus autem: Mihi iubens sacrificare, o stolide, existimas te ea aggredi, quæ possint fieri: Ego ad deos accedam, cū vel sola corū appellatio sit auribus intolerabilis? Ira rursus intoleranda inuasit Præsidem, & acuta mox arundines ei transfixa sunt per vngues. Scio vos vel ad solum auditum exhorruisse, est enim tormentum longè grauissimum. Sed Martyr fixis oculis cælum intuens, perinde ac si totum sensum illic cū mēte posuisset, ne minimùm quidem curabat cruciatum: sed ferebat ipse faciliùs, quàm præses imperabat.

Postquàm ergo impio hoc tormentum fuit inane & irritum, alium rursus excogitat acerbū cruciatum ex immanitate & ex improbitate: & iubet Martyris ore aperto plumbum valdè candēs ei infundi. Postquam ergo hoc cognouit athleta, manus simul & animum extollens ad Dominum: Domine mi, inquit, Iesu Christe, qui me fecisti fortiorem ijs, qui iam præcessere, cruciatibus, nunc quoque ad sis mihi, qui es sola mea consolatio, me leuans dolore: & apertè ostende te mihi opem ferre ad paradam victoriam aduersus satanam & hunc Præsidem. Pro te enim & tua gloria, vt scis, decerto. Hęc dixit, & sanctos simul rogauit, vt ei opem ferrent suis precibus ad decertationem. Atque illiquidē ei precabantur victoriam & finem martyrij, extitit autē tunc quoque Christi virtutis opus planè admirabile. Nam cū tormentum, jam esset paratum, & Bonifacius tanquam quidam strenuus athleta staret, expectans aduersarium: alij verò martyres, vt potè nō solum decerratores, sed eorum etiam, quæ in hoc fiebant, acres spectatores, & magis quàm ille animo anxij, ei quidem, vt diximus, simul præcarentur victoriam: tunc quæ erat cōgregata populi multitudo, & alioquē ex ijs, quæ præcesserant, mota erat misericordia Martyrum: partim autē agrè ferebat niam Præsidis crudelitatem, & propter vtraque hæc sanctorum in rebus asperis & grauib⁹ non solum tolerantiam, sed etiam lætitiā stupebat, & sic deducebatur ad fidem in Christum, vniersa repente simul tollit confusum clamorem, & mente, & voce consentientem: Magnus est, Deus Christianorū: magnus es Rex Christe. omnes

Cap. 6.

Mira eius
constantia.

Cap. 7.

Caditur
crudelissi-
mè.

Fert patien-
tissimè.

Dirè cru-
ciatur.

Cap. 8.

Plumbum
feruens in
os eius fun-
ditur.

Plurimi
transcū ad
Christum.

Præses fugit.

in te credimus. Hæc & omnes clamabant, & simul aram quidem, quæ illic est, euerterebant: Præsidem autem lapidibus appetebant. Ille verò timore affectus & suæ vitæ metuens, ut qui veniret in periculum, ne mox periret, fugâ suæ salutis consulit, turpiter dimisso theatro.

Cap. 9.

Hæc alium quidem quanvis efferatum & immanem, ira tamen placabilem, per sua fissent eadem sentire, quæ alij, & effecissent ut ad Christum accederet: At non illi sceleratum & execrandum. Sed tantum absuit, ut ipse ex timore & ex hac admirabili populi consensione, aliquam acceperit utilitatem, ut statuerit etiam rem agere maiori contentione, & ira eum incitante, certamen instaurare. Manè ergo præsidens in tribunali, cum curasset in suum conspectum produci Martyrem, & illius exprobrabat pietatē, & quod Dominus noster fuisset crucifixus, ridebat. Cum hæc autem non ferens Martyr, pergeret grauioribus probris vicissim insectari Iudicē, pro veris & iustis verbis rursus luit supplicium: & statim lebes pice repletus & valde accensus suscepit Martyrem.

Mittitur in feruentem picem martyr, sed nihil læditur.

Sed cum hoc quoque fieret, non neglexit Deus ex alto facere consueta miracula. Nam cum angelus è cælo descendisset, illius quidem corpus, sicut etiam corpora trium peritorum, conseruauit illæsum: flamma autem repente in orbem circumfusa, cum apprehendisset quosdam ex ijs, qui adstant, in fidelibus eadem fecit quæ olim Babylonæ. Tunc impius timens quidem Christi virtutem, sed ne sic quidem quidquam de impietate remittens, sed tanquam ipse quoque mutari erubescens, aut amplius sanctum videre viuum, arguentem deorum illius imbecillitatem, eum morte condemnauit, sic dicens: Bonifacio, qui non paruū quidem legibus Imperatorum, verbis autem nostris nequaquam cessit, & dijs propitijs noluit sacrificare, sed crucifixum potius colere tanquam Deum, iubeo caput ense amputari. Et ita eum affumentes satellites, è iudiciali educunt tribunali. Victoria autem insignis Christi Martyr, gaudebat quidem tanquam non ad mortem, sed ad vitam potius, sicut etiam reuera ita habebat, proficisceretur, cum petisset ab ijs, qui ipsum adducebant, ut ei parum temporis concederent, stans ad Orientem precatus est: Domine mi, dicens, Domine Deus, cito me proueniant miserationes tuæ, & nunc ad sis mihi adiutor, ne mihi malignus aliquid afferat impedimēti propter ea, quæ in insipientia mihi præcesserunt peccata: sed suscipe animam meam in pace, & inter eos, qui pro te sanguinem effuderunt, & fidem usque ad finem conseruauerunt, me quoque annuera. Libera autem tuo quoque precioso sanguine acquisitum gregem, tuum populum mihi Christe peculiarem, ab omni impietate & errore gentilium: quoniam es benedictus & manens in secula. Hæc est precatus, & preces statim ensis est consecutus, & amputatum fuit caput venerandum.

Capite plectitur.

Cap. 10. Res mira.

550. credunt in Christū.

Facit autem hic quoque Deus aliquod miraculum, & sanguinem cum laete facit fluere ex vulnere: adeo ut ille quidem esset natura, hoc verò pia fidei: & sic miraculum, quod magnum visum erat ad stuporem, maius fuit ad utilitatem: quod quingentis & quinquaginta viris in fidelibus persuasit, ut Christum sequerentur, & errorem simulacrorum abominantes relinquerent. Hic fuit exitus vitæ Bonifacij. Ita quod illi temere venerat in mentem, accepit eum finem, quem ipse praxiderat. Qui autem cum commissi fuerant ad quærendas reliquias, hæc quidem ignorantes, totam verò ciuitatem obeuntes, quoniam quærentes ipsum non inueniebant, putantes eum non pulchris, ut solebat, operam dare voluptatibus: Certè ille (dicebant apud se) modò vel omninò coit cum mulieribus, aut in ijs locis desidet, ut id magna ex parte facit. Hęc animo veritates, ut ipsi postremò explicauerunt, occurrunt cuidam ciui, qui erat frater Commentariensis, & eum interrogant, an vidisset aliquem hospitem illuc accedentem. Ille autem dicebat heri quendam hospitem in stadio martyricum decertasse certamen, & ense fuisse consummatum: se verò non certò scire, an is sit, qui ab eis quæreretur. Sed dicite mihi, inquit, qualisnam est aspectus, & quæ sunt eius formæ insignia? Cum autem illi hominem verbis describerent, nempe quòd breue quidem esset ei corpus, flaui verò capilli, & alia, quæ satis erant ad exprimendam formam Bonifacij: Hic est ille, inquit, quem vos quæritis. Illi autem in initio quidem non credebant, & eum putabant esse deceptum, dicentes: Non nosti Bonifacium, qualisnam sit ei vita, & quam propèsa ac procliuis ad voluptates, & quam ex diametro vitæ repugnet martyrica.

Cap. 11.

Comites eius ignari cædis eius, veniunt ad corpus eius exanime

Cum verò ille diceret, nihil obstare, quò minus ipsi accederent ad stadium, & corpus ipsum adspicerent: Illi cedentes, accedunt quidem in locum, viro illo eos ducente. Qui cum etiam eius corpus ostendisset, illi coniectis in corpus oculis, quod iacebat sine capite, vel ex hoc solo agnoscebant Bonifacium. Deinde etiam cum inuenissent caput seorsum iacens, & eius corpori coniunxissent, illum ipsum esse credentes, oblituerunt:

p̄uerunt. & timore contractus fuit eorum animus. Timebant enim, ne eis aliquid susceperet, quòd eius mentem accusassent, eum iudicantes ex eo solo, quod præcesserat: & nescientes, quali vitæ principio qualem & quàm iucundum finem imposuisset. Sed mox metum ademit Martyr, se placidè & benignè in eos gerens. Nam postquam caput fuit coniunctum corpori, (Tu es omnium Dominus ò Christe Rex, qui glorificas eos, qui te glorificant) sensim quidem aperit oculos: eos autem intuetur amicè & placidè, loquentis speciè præ se ferens, & ostendens se eis benè velle, & probrorū, quæ in eum ingesserant, minimè meminisse. Illi verò acerbè flentes, & calidas lachrymas effundentes: Ne memineris, dicebant, serue Iesu, nostrarum iniquitatum, neque probrorum, quibus te diuinum & sacrosanctum caput stultè sumus insectati. Cum sic sibi sanctum placassent, & eius reliquias, corpus, inquam, & caput quingentis aureis emissent, & odoriferis aromatibus & vnguentis vnxisent, & candidis lineis inuoluissent, & in honorifica capsula imposuissent, Romam reuersi sunt, sua nihil interesse arbitran-tes accipere alterius martyris reliquias, cum illum haberent, qui iam erat sibi notus, & qui eos germanè & syncerè amplectitur, & dat eis fidele testimonium supernæ defensionis.

1. Reg. 2.
Insigne mi-
raculum.

Notæ precii
corporis eius

Interim autem, dum isti domum proficiscebantur, aduenit ad Aglaidem visio, nē-
pè Angelus è caelo, dicens: Suscipe eum, qui aliquando quidem fuit tuus famulus, nunc
autem est frater noster & comminister: suscipe eum qui prius quidem erat famu-
lus, nunc autem est tuus dominus, & eum piè honora: vt qui sit tuæ quidem serua-
tor animæ, custos autem vitæ. Illa autem surgens tremebunda, & ex ecclesiastico cho-
ro aliquos insignes assumens, & cum magno honore procedens obuiam corpori Mar-
tyris, id quidem suscipit, & valdè honorificè deponit & magnificè, stadijs quinquagin-
ta procul à Roma: sacram verò ei eadem instruit, materia insignem & pulchritudine,
& talem, qualem omninò oportebat suscipere corpus talis animæ: vt non spiritus so-
lus haberet æternum tabernaculum, sed illius quoque corpus fruere-
tur domo conueniente: in qua in hodiernum vsque diem fiunt multa admirabilia: & dæmones qui
dem repente fugantur, morbi verò expelluntur nutibus, qui non cadunt sub adspic-
tū. Sunt autem nonnulli, qui cum non sint sani animis, fide fiunt meliores.

Cap. 12.
Visio Agla-
idis.

Præcorum
Christiano.
rum erga re-
liquias reue-
rentia.

Miracula ad
S. Bonifacij
corpus.

Porro autem beata Aglais, Martyre eius informante animam, cum omnes suas fa-
cultates distribuisset, & diuisisset pauperibus, de cæterò honestè vixit & è virtute, non
solum temperantem & castam vitam amplectens, sed etiam asperimam eligens ex-
ercitationem aduersus præcedentem nequitiam, vt etiam digna haberetur dono mi-
raculorum, & dæmones quos prius habebat ipsam supplantantes, expelleret ex homi-
nibus. Monastica autem eius vita durauit quindecim annis, & cum pulchrum sic so-
mnum obdormisset, adiecta est Martyri. Talis fuit Aglaidis finis & Bonifacij. Sic fuit
quidem pulchra eorum mutatio, vt qui carnis quidem affectionibus humanitatis ser-
uierint: humanam verò superârint naturam patiendo pro Christo, & aduersus vitia se
viriliter & fortiter gerentes: ad gloriam Patris & Filij & sancti Spiritus, quem decet
honor & gloriatio nunc & semper & in seculum seculorum, Amen.

Cap. 13.

Aglais mo-
nastica facta
tur vitam.

**VITA S. BONIFACII ARCHIEPISCOPI MO-
GVNTINI, GERMANORVM APOSTOLI ET MARTYRIS;**
*post Vuillibaldum primum Eistete nsem Episcopum, copiosè conscripta, idq̄ bona fide, à
quodam docto viro, sed qui nomen suum premere maluit. Vnus est autem ple-
risq̄ locis stylo simpliciore, quàm ferant huius ætatis homines. Itaque F.
Laur. Surius in gratiam Lectoris suo stylo pleraque omnia de
scripsit; demptis Romanorum Pontificum & S. Bonifa-
cij Epistolis, & quibusdam alijs, in quibus stylus
mutari non debuit.*

PRAEFATIO AVTHORIS, SED STYLO MUTATO,
& omissis quibusdam, parùm huc facientibus.

Andem precibus vestris, Fuldenses fratres, pro se ietia meæ exiguitate mo-
rem gessi. Petijstis enim, vt sancti patris nostri Bonifacij vitâ eleganter qui-
dem à S. Vuillibaldo olim conscriptam, sed plerisq̄ locis parùm eruditiss-
imè obscuram, vt difficilè eius sententiam possint assequi, ego sermone
aper-

S. Bonifacij
vita scripta
à S. Vuilli-
baldo, pri-
mo Episco-
po Eyste-
per.